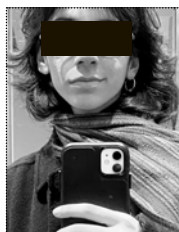




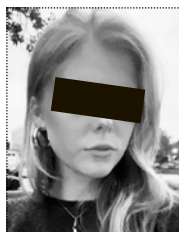
# REDAKTIONEN



AIDA AMID



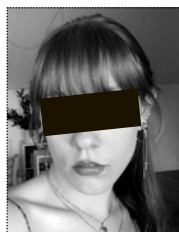
OLGA BELETSKI



LO CARRIER



NYAH EINARSSON



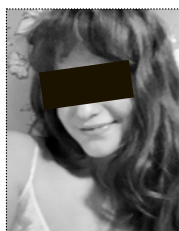
LOVA ERIKSSON



CASPIAN FLORBY



VIDA HOFRING



MATILDA INGERMARK



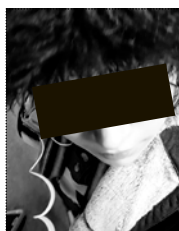
AGNES KOVÁCS MODIN



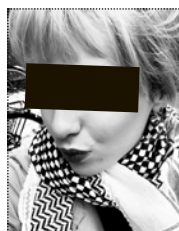
EDITH CEDERBERG  
KÄSTEL



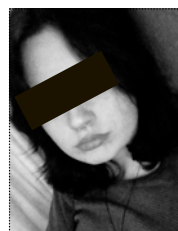
IDA LUND



PALOMA-ELIOTT



SIRI-ANNE WIBERG  
MASUCCI



MARGO MCNAUGHTON



KARIN NEANDER



JOHAN OLSSON



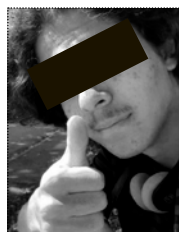
SELMA RÖRBECKER



MICHELLE JANNEH  
SELANDER



SIGNE LO VIKLUND



EDOUARD ZEITOUN



MOA ZHANG

**ADRESS:** Tidskriften ponton,  
C/o Tranströmerbiblioteket  
Götgatan 54, 118 26 Stockholm

**HEMSIDA:** [www.ponton.nu](http://www.ponton.nu)  
**E-POST:** [skriv@ponton.nu](mailto:skriv@ponton.nu)

**PRENUMERATIONSÄRENDEN**  
Nätverkstan 031-743 99 05,  
[ponton@natverkstan.net](mailto:ponton@natverkstan.net)

**REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:**  
Maria Bodin  
**TEXTREDAKTÖR:** Olga Beletski  
**FORMGIVARE:** Johan Olsson

**VAD ÄR PONTON?** ponton är en  
tidskrift för dig som tycker om  
att skapa eller vill ta del av ungt  
skapande från hela Sverige. Syftet  
med ponton är dels att inspirera,

dels att vara ett forum för ungas  
tankar och värderingar.

**PRENUMERERA:** Ett år med fyra num-  
mer kostar 200 kr för privatpersoner  
och 270 kr för institutioner. Teckna  
din prenumeration via formuläret på  
vår hemsida [www.ponton.nu/prenu-](http://www.ponton.nu/prenu-)  
merera eller genom att mejla namn  
och adress till [ponton@natverkstan.net](mailto:ponton@natverkstan.net). I formuläret kan du enkelt välja  
att ge bort en prenumeration i gåva!  
Enstaka nummer och vår antologi  
går att köpa genom att mejla till  
[skriv@ponton.nu](mailto:skriv@ponton.nu).

**TACK TILL PONTONS SPONSORER:**  
Statens kulturråd, Stiftelsen  
Solkatten, Stockholms stads-  
bibliotek samt Region Stockholm  
genom Regionbibliotek Stockholm.

**VILL DU VARA MED I PONTON?** Du som  
är mellan 14 och 21 och skriver  
poesi eller prosa är välkommen  
att skicka in ditt material till  
[skriv@ponton.nu](mailto:skriv@ponton.nu). Glöm inte att  
skriva namn, adress, telefon-  
nummer och ålder! Vanlig post  
går också bra. Fotografier och  
illustrationer välkomnas också. De  
måste dock vara högupplösta, det  
vill säga 300 ppi stora. Du behåller  
rättigheterna till ditt verk.

För obeställt material ansvaras ej.



Numrets omslagsbild är ett verk av  
**Selma Rörbecker.**

## INTRO



## Zombie, zombie

Vilka av er kommer sitta i Svenska akademien, sa hon och syftade på min generation av poeter. Hon är förläggare och merparten av hennes yrkesliv har ägt rum mellan nobelprisskandalen 1974 och Arnaults våldtäktsdom. Hennes generation är unik som har en bra bild av akademien.

För mig inföll metoo under tonåren. Att gissa vilka vänner som kunde bli akademiledamöter var obekvämt. Vem ska utnyttja kvinnor? Vem ska ge pris till en folkmordsförnekare?

Det obekväma är detta nummers tema. Andras dagböcker, ens egen begravning. I och med pontons inriktning tänker jag på obekvämheter och ålder, det obekväma i ett poetiskt olika faser.

Obekvämt att inte släppas in när folk går från poesiscenen till baren. Äldre författare som bryr sig om ens kropp mer än ens text. Obekvämt att sluta vara ung och lovande. Obekvämt att ha makt över vilka röster som släpps fram.

Under Bokmässan hade jag en mardröm som blandade svitfest och zombieapokalyps. Utanför vårt hostelrum låg massa författarmän, liksom däckade under ett inbrottsförsök. Oklart vad hotet var. Övergrepp? Eller att som zombies göra oss lika dem?

**MARIA BODIN,**  
REDAKTÖR FÖR PONTON

## INNEHÅLL NUMMER 4 2025



EDITH CEDERBERG KÄSTEL

28

### BLESS THIS MÄSS

På Bokmässan i Göteborg möter ponton: Alex Schulman, Elis Monteverde Burrau, en byråkrat, en stipendiat, en poet som skriver för barn, mannen bakom regeringens kulturkanon, bifobi, Björn Ranelid, ärkebiskopen, Yumi & Tomu, Bokmässans presschef med flera. Men frågan uppstår: Var är vår mamma?



KARIN NEANDER

14

### HÅLLA HEMLIGT

Karin Neander om självzensur i skrivandet.

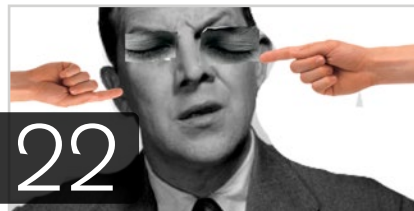


JOHAN OLSSON

17

### DAGBOKSSPECIAL

Redaktionen släpper in till det heligaste.



IDA LUND

22

### EN STUDIE I CRINGE

Ida Lund om försvarsstrategier för det pinsamma.



AGNES KOVACS MODIN

24

### GUDS FINGERFÄRG

Selma Rörbeckers fantasi om sin begravning.

## ALLTID I PONTON

Profiler.....	9, 39
ponton bjuder in.....	10
Tycker om text.....	34
Namnkrönikan.....	42

## PUBLICERADE

Sonja Lisskar 4, Klara Dahlén 6, 40, Lucia Urwitz 7, Emil Segerlund 8, Dario Raffaelli 12, Alma Maria 16, Signe Hatt 21, Bobbo Rolfson 26, Märta Fintling 27, Tim Lambert Karlsson 34, Klara Nyström Clyva 36.
--

## Den vänliga jätten

Vi får inte skrämmas, hävda oss  
Vi tar ju redan plats  
Stå i bakgrunden som en vajande tall  
är vårt mål  
Men jag vill stirra mot horisonten och  
höra havets andetag mot min haka  
Jag kan inte drunkna om jag bara står  
helt stilla  
Det gäller bara att inte andas ut för högt  
Men jag ser att himlen är en kuliss,  
stående i snökulan utan snö  
Ett valv som välver sig men inte ut i  
oändligheten  
Hur har vi hamnat i en plastpåse?  
Du blundar, skottskadad  
Skuggan av en hjort trevar förbi oss  
och jag rullar hjälplöst med i basen  
Inga rån ska ske på våra gator  
Men jag tar bastrumman som gisslan  
Med en kniv riktad mot skinnet trots  
att detta är mitt hjärta  
Jag drömmer vakendrömmar igen och  
de är lite svåra att vakna ur  
Jag börjar komma tillbaka, ta form  
och därför undrar jag:  
Kan ni se mig nu?

**Sonja Lisskar, 15 år, Skarpnäck**

TEXT: MOA ZHANG

ponton har vänt sig till våra följare på Instagram med ett generöst erbjudande: Vi svarar på era obekväma frågor. Resultatet finns att läsa här.

# EN OBEKVÄM FRÅGA

## Varför klarar jag inte av att inte veta var universum tar slut?

Du frågade mig på telefon första gången:

”Varför klarar jag inte av att inte veta var universum tar slut?” Det blev tyst ett tag. För det vet väl inte jag. Men också för jag aldrig har sett på det som något att *klara av*. Det är ingen sorg jag måste uthärda, inte heller ett faktum som tynger mitt hjärta. Kanske är det jag som lever allt för gladeligen i ignorans. Men det enda som kommer från kunskap är alla frågor man ställer utan erhållning av svar.

Så jag sa till dig:

Aldrig tänkt på det, varför tror du? Du besvarar ändå dina frågor bättre än jag.

För sådan är ju du, en sådan som vet alltför många svar.

Du frågade mig igen ett tag senare, jag minns däremot inte när. ”Varför klarar jag inte av att inte veta var universum tar slut?” Mitt opassande val av skämtsamt ton, att jag inte förstod. Du måste veta att jag ångrar mig än.

”Tjatar du fortfarande om det där? Börja med att fatta var du själv tar slut först”, skrattade jag då. Du vet inte ens vad som är dina eller andras begär, men det vore nog för direkt, så jag sa inte det. Jag fortsatte istället med frågan:

”Finns det inte andra frågor du bör tackla innan

mysteriet *universum*?” Jag minns hur jag flinade och var helt övertygad om att det inte kunde vara så *djupt*. Nu i efterhand känns det bara dumt.

Sen frågade du mig en gång till, en sista gång. Och jag blev så frustrerad, det skäms jag också vid tanken på. För det finns inga dumma frågor, men det var snarare att din fråga fick *mig* att känna mig dum. Som om du har tankar jag aldrig kommer tänka, som om *du* vore överlägsen. Så jag antog att distans skulle göra det svårare för andra att jämföra oss gentemot varandra.

Och sa till dig:

Gå och leta.

Nu frågar du mig inget mer. För du är borta, letande efter universums slut. Passionerad.

Och jag letar efter dig, apatiskt genomsyrad.

Om jag bara visste var universumet har sin ände. Då skulle jag vänta på dig där.

För sådan är ju du trots allt, en sådan som jag inte råder att sympatisera med i slutändan.

Jag vill fråga dig:

”Varför klarar jag inte av att veta var universumet tar slut?”

Samma fråga som du ställde mig.

Så kan du säga mig ditt svar som alltid är bättre än mitt.

Och sen kan du peka. ■



**Har du en fråga till ponton? Mejla oss på skriv@ponton.nu eller skicka ett meddelande till @tidskriften-ponton på Instagram och säg att det gäller frågespalten.**

## Om dikt

Hjärtekross är dikt  
Dikt är hjärtekross  
Det är att skriva om  
någon annans vackra hår  
Det är att tänka på  
någon annans vackra hår  
som smeks av fel händer  
Det är att vilja sjunga  
men inte kunna,  
att bara kunna prata snyggt  
Det är en billig hobby  
och ett bra tidsfördriv  
Dikt är luddet i våra fickor,  
smutsen vi aldrig blir av med  
Tack vare dikt  
kan en tonårskille på vagnen kalla sig konstnär  
och låta kompisen bredvid läsa hans nyskrivna  
om att innan det blir mörkt så blir det blått  
Dikt är  
det jag önskar att han läst upp högt

***Klara Dahlén, 21 år Göteborg***

Jag delar mitt hjärta i tre bitar.  
Ena kallar jag sorg,  
andra kallar jag empati –  
och den sista håller jag närmast mig.

Jag vill inte visa den.  
Den är trots allt min.

Ända tills den inte är det längre.

Jag kastar det i backen,  
jag känner hur det fortfarande bultar  
under mina fötter, längs vägen.

Min sista sanning.  
Jag valde att kalla den sista biten  
"allt jag borde lämnat bakom mig".

**Lucia Urwitz, 15 år, Stockholm**

## Bob Dylan

Två kråkor, helt allena  
På en lyktstolpe utanför Avicii Arena  
Mål satt på en stol på läktarn  
Hindrade av den redige väktarn

Men vid en pelare står en ensam man  
Med sin hatt på trottoaren och sin gitarr i hand  
Ur kön stiger två ungarlar fram  
Och sjunger med i mannens bekanta program

Kråkorna såg detta som en succé  
Från lyktstolpen utanför arenans entré  
Kan de nu fara hem och ställa skorna i hyllan  
För nu har de sett Bob Dylan

---

## Senhöstsnö

Flugor förgås som senhöstsnö  
Men retar föraktfullt Pauvres Honteux  
Pekar och visslar och gråter av skratt  
Men sen tiger de serru så fort fällan är satt

Maskarna glädjes av senhösttön  
Vrider och vänder i en senhöstbön  
Skridandes med högmod och fräcka som fan  
Sen endera dan kommer staren o ta'n

Barnen tjuiter vid fönsterkarmen  
Rusar till köket och tar pappa i armen  
Drar han över tröskeln och ut på sin veranda  
"Det verkar ta ett tag för snön att landa"

Träden blir skraja av snö i skyn  
Tänker "Nu ryker nog hela avenyn"  
Men allt de blir är lite frusna i kanten  
Så än kan de vinka mot kulturtanten

# EMIL SEGERLUND

16 ÅR, STOCKHOLM



” **DET HAR  
DOCK ALLTID  
KÄNTS NATURLIGT  
FÖR MIG ATT  
RIMMA.**

**Du har ett väldigt fint sätt att uttrycka dig i dina dikter, hur mycket fokuserar du på ordvalet och formuleringarna när du skriver?**

– Jag fokuserar mycket på rim och till en viss grad, rytm. Så jag måste ha det i åtanke, men det har dock alltid känts naturligt för mig att rimma. Jag försöker få in mycket detaljer i relativt få ord samtidigt som jag vill berätta en historia. Jag har alltid haft ett intresse för ord. När jag hör ett ord som jag tycker om brukar jag nästan omedelbart slänga in det i en mening och sen får dikten gro utifrån det.

**Temat för numret är det obekväma och pinsamma, finns det något pinsamt och obekvämt ämne du inte skulle kunna skriva om?**

– Jag brukar undvika att skriva om egna erfarenheter, min egna kärlek eller min egna sorg och så vidare. Det jag skriver är alltså mest påhitt. Emellanåt så händer det att jag inför mina egna erfarenheter i ett annat namn, kropp och kontext. Så det är något jag undviker att skriva om.

**Förutom djur, finns det något annat tema eller andra symboler som inspirerar dig särskilt mycket när du skriver?**

– Jag brukar utforska olika tidsperioder, vissa dikter utspelar sig förr i tiden, vissa nu, vissa i framtiden och vissa kan utspela sig precis när som helst, det är väl upp till läsaren att bestämma. En stor inspiration i mitt skrivande har varit Olle Adolphson. Hans enkla lyrik som ändå lämnar ett sådant intryck på läsaren/lyssnaren, det är något sådant jag vill åstadkomma. Ännu en grej som inspirerar mig är utanförskap hos udda karaktärer som på något vis finner sig till ro i slutet av dikten.

IDA LUND



CHAI SAEDI

## Burcu Sahin

**ÅLDER:** 32 år.

**BOR:** Stockholm.

**GJORT:** Lärare på Biskops-Arnö.

**GÖR:** Arkitekturskolan.

**SKA GÖRA SEN:** Äta middag hos min mamma.

**SKRIVTIPS:** Skriv först, tänk sen.

**LÄSTIPS:** *Annie John* av Jamaica Kincaid.

*Stallarholmen och det jag inte kommer att glömma (20.2.2013)*

När jag och Ada sprang på fältet i knähög snö och hann före de andra

Att Alina kom

Att vakna i Ebos säng i en egen vrå med ett fönster precis i ögonhöjd, kunna se ut och ha mitt vattenglas, skrivblock, penna och bok nära

När jag la mig mellan Eli och Miles och de hade Illustrerad Vetenskap-quiz

När jag, Eli och Ebo stod på parkeringen vid mataffären och snöflingorna föll som fjädrar

Att jag, Ebo och Hayna vann "Med andra ord"

Att jag och Hayna började fnissa likadant vi upptäckte ekot  
När jag la mig i Ebo, Ada och Haynas säng med Alina och skulle berätta ormhistorien och råkade prutta och alla skrattade hysteriskt åt allting

---

Att få somna i samma rum som Alina

Att promenera med Alina och Ebo på söndagen och prata om den bästa kyssen och allt kändes som förut

När vi satt på stolar ute i snön i solen och alla var glada

Att Ada satte på "Sound of the Police" när vi satt för många i bilen och Miles blev nervös

Tågresan hem när övervåningen var alldeles tom och det började skymma och det enda som hördes var träden som försvann

## Grannar

Det är mörkt  
i deras lägenhet

De rör på sig  
medan du står stilla

I din ålder  
är kärlek bara ett minne  
och det är om man har tur

Lamporna tänds  
Hon går till badrummet

och medan hon duschar  
sitter han kvar i ljuset

Om din syn var bättre  
är du säker på att du skulle  
se ett leende

De är som två nakna barn

Så fort tanken slår dig  
önskar du att det var sommar

Att trädens löv inte hade fallit

**Dario Raffaelli, 21 år, Stockholm**

## **Iakttagelser**

Har du någonsin lagt märke  
till att ju närmare kärnan  
du kommer,  
desto surare blir köttet?

Att evangelisterna var populära  
när det sades att världen skulle dö,  
men inte nu när den faktiskt gör det

Att hälften av dagens unga  
skulle dyrka Djingis Khan  
om han levde och var vit

Att vissa saker aldrig har sagts

Som att klockan är tidens hallick  
eller Hitlers blommor vissnade  
eller: Jag älskar dig för den du är

Du skulle ringa någon  
och berätta om dessa iakttagelser  
om du hade någon att ringa

***Dario Raffaelli, 21 år, Stockholm***

# KAN NI HÅLLA EN HEMLIGHET?

TEXT OCH FOTO: KARIN NEANDER

**H**ur ska jag någonsin lyckas skriva något sant om jag är rädd för vem som ska läsa det? Mina föräldrar läser det jag skriver, mina vänner med, ponton finns i mitt skolbibliotek. Det finns många ämnen jag skulle vilja dela med mig av, för jag vill tro att andra vill läsa och relaterar till händelser jag varit med om. Som att jag har \*\*\*\*\* varje kväll den senaste månaden, att jag ofta tänker på \*\*\*\*\* och att jag egentligen bara känner mig helt \*\*\*\*\*. Men om jag inte ens kan trycka det här i skrift och knappt vågar se mina egna tankar och känslor i ögonen, hur kan jag då låta alla runt mig läsa om dem?

Ärligt talat vet jag inte ens om ni har något intresse i att läsa om mina tankar och känslor. Censuren är kanske inte ett nödvändigt ont men nödvändigt gott. Något som skyddar er läsare från att konfronteras med min privata skam och skuld. Finns det en gräns för hur djupt jag får gräva i mina minnen, tankar och känslor innan ni blir äcklade och inte vill läsa längre? Jag censurerar mig själv hela tiden när jag inser vilka som faktiskt ska läsa det jag skriver. Det finns



**”CENSUREN ÄR KANSKE INTE ETT NÖDVÄNDIGT ONT MEN NÖDVÄNDIGT GOTT.**

faktiskt verkliga människor som läser det jag skriver, är inte det sjukt?! Men om det finns verkliga människor som läser det jag skriver, betyder det då att jag ska behöva konfronteras av alla mina ord i den verklighet de härstammar från?

Kanske är det mig det är fel på. Är det mina synder som är för stora? Jag kanske är den enda i ponton som brottas med minnen från smutsiga händelser. Det är kanske så enkelt att jag har så pass dålig moral och därför inte lyckas skydda mig själv från osedliga begär och lustar. Min karaktär kanske är för svag.



**” DET MÅSTE  
VÄL ÄNDÅ  
FINNAS GRÄNSER  
FÖR HUR PERSON-  
LIG JAG FÅR VARA.**

Är det då ännu en synd att skriva om min dåliga karaktär, är det bara hämmande att erkänna den och gör jag bara mig själv en otjänst genom att uppmärksamma den?

ponton är inte min dagbok, men tänk om jag skulle vilja att det var det. Jag vill vara ärlig och sann mot er, våra

läsare. Jag vill använda detta forum till fullt. Är det verkligen nödvändigt att jag ska behöva stå för konsekvenserna av mina handlingar? Eller kan ni hålla en hemlighet?

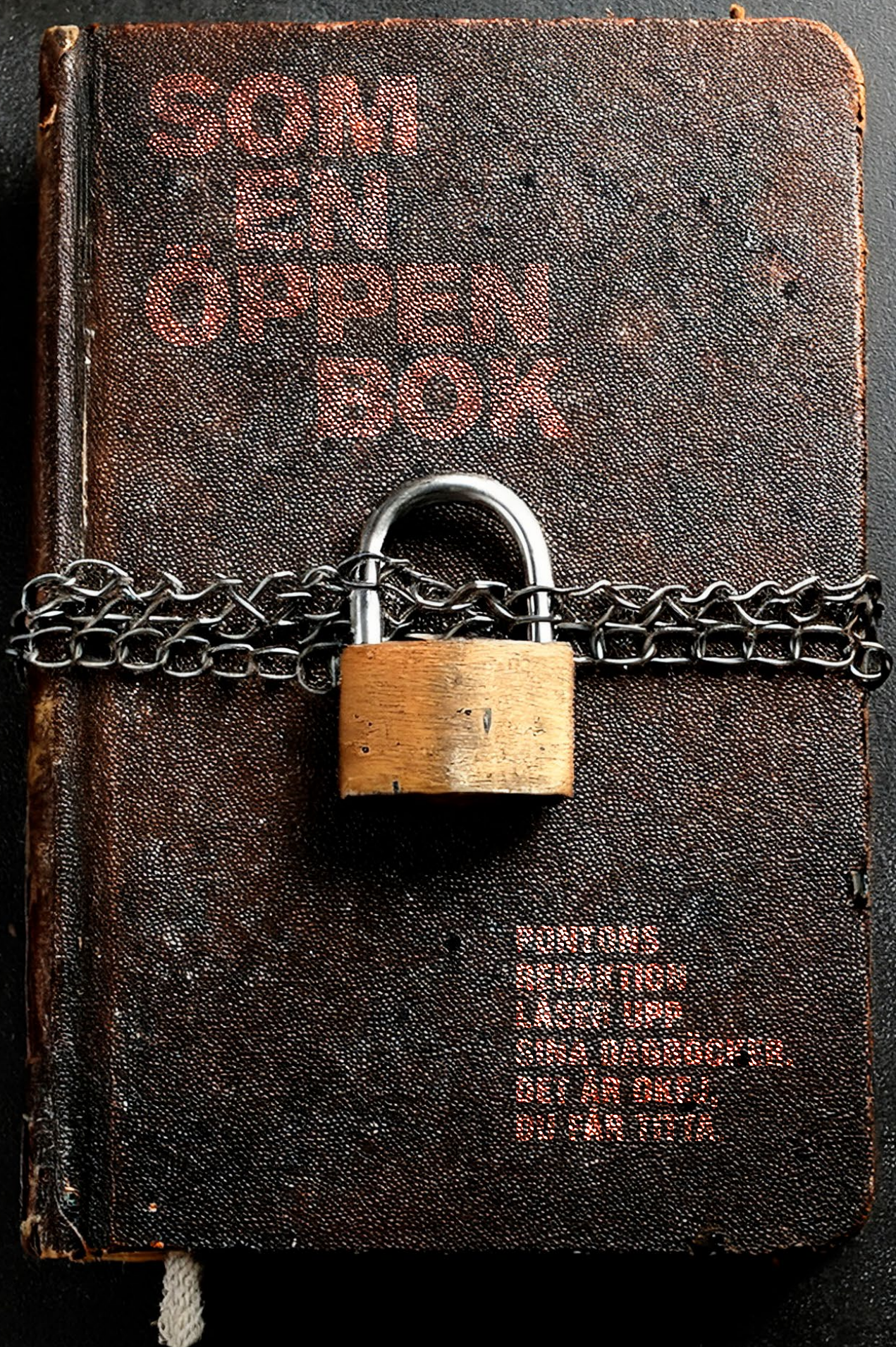
När jag började på ponton fick jag inte skriva under något avtal med ämnen som ska gömmas under censurfilten, men vågar jag verkligen låta Maria Bodin (reds anm, pontons ansvariga utgivare) läsa allt jag vill skriva? Det måste väl ändå finnas gränser för hur personlig jag får vara här. Jag undrar hur mycket jag får berätta innan jag får en varning för föregelseväckande beteende. Bara att skriva den här texten är svårt för jag kan inte ta upp några exempel på vad jag har stoppat i min censur, för den är just dränkt i censuren.

Jag vill att ponton ska vara örat på en vän under smätimmarna, när lamporna är släckta. Jag vill viska mina hemligheter till er utan att kunna se reaktionens spegling i ansiktet, bara en skepnad som lyssnar. Det spelar ingen roll vad ni tycker om det jag säger, ni behöver inte hålla med mig. Jag vill bara att ni läser mig. ■



Periferin  
Det är aldrig mig  
Är det avundsjuka?  
Är det beundran?  
Beundran av självständighet  
Jag står ut men inte in  
Jag står utanför men passar in  
Är det bättre uppochned?  
På bladets sista sida tänds en låga  
Är det min eld?  
Är det min vrede?  
Periferin visar det vara min heder  
Krig, hat och stöld  
Är det samma heder?  
Är det olika ting med samma; en cirkulär känsla?  
Periferin visar det vara vrede  
En känsla som man ej når; det är hedern  
Jag står ut men inte in  
Jag står utanför men passar in?  
Jag letar efter ett syfte  
Det som står på världen vill jag veta  
Men världen är att vara  
Och det är precis vad det är  
Om världen har ett syfte saknar det ett syfte; det är att vara  
Det är aldrig mig  
Är det avundsjuka?  
Är det beundran?  
Tänder det min vrede?  
Stöttar det min heder?  
Krig, hat och stöld  
Är det min heder?  
Är det olika ting med samma; en cirkulär känsla?  
Min heder är mitt allt och därför har jag inget  
Min heder är mitt allt och därför kan jag inte motsäga det

***Alma Maria, 15 år, Stockholm***



LIBRARY  
UNIVERSITY OF  
TORONTO  
130 St. George Street  
Toronto, Ontario  
M5S 1A5

Om jag bara inte hade nå veeras tanden. På valla kanske någon tycker om mitt leende.



Det var den enda  
Nyvinnaren, när mina  
tanden gästade viter  
som marmer i  
mörkhet, det var det  
jag bestämde mig för  
att dra ut dem. Det gjordes  
jag nästan omögen och hela dagen lag jag

Jag vill påbörja ett nytt projekt.  
Jag ska börja leta rätt på olika  
kyrkor jag vill besöka. Jag ska  
göra en "kyrk-bucket list".  
Idag genomförde jag den första på  
min lista: Sofia kyrkan i  
Stockholm. Kändes som att  
befinna sig i en stor ek, som ett  
litet djur som skyddar sig från  
Kylan.

- Lunds Domkyrka
- Habo kyrka
- Vindelns kyrka
- Själevads kyrka
- Ytterlännäs gamla kyrka
- Skara Domkyrka
- Sofia kyrka
- Ekshärads kyrka

Vill jag verkligen se in i någon annan  
pupill? Eller letar jag bara efter en  
till version av min yggelbida?

Filmkalender jul 2025:

- "La père Noël est une ordure" (1982)  
↳ Jean-Marie Poire
- "Scrooge" (1951) → Brian Desmond Hurst
- "Meet Me in St. Louis" (1944) → Vincente Minnelli
- "Die Hard" (1988) → John McTiernan
- "Joyeux Noël" (2005) → Christian Carion
- "Christmas in Connecticut" (1945) → Peter Godfrey
- "Merry Christmas Mr. Lawrence" (1983)  
↳ Nagisa Oshima

Samma kväll såg jag filmen "The Wicker Man" och bestämde mig för att vara tacksam att jag inte har ekonomin att resa runt i Storbritannien. Som vanligt avslutade jag kvällen med ett Pink Panther avsnitt, påminde om Fresh Prince när han låg på sjukhuset.

22/10:

Idag sprang jag. Det gör mig fortfarande förbryllad ett flertal timmar tidigare. Dessutom hade jag en mustach som en cowboy. Enligt mina vänner (som också hade mustach) påminde jag smitt om en rödhärig Fidel Castro, osäker på hur jag ska känna kring den informationen. På tal om Kuba så borde jag kanske se Vampires in Havana ikväll.

6/11-2025

De kan kalla en vednedgång vacker, men det betyder inte att de kommer samma ösen  
konventionen för att dyka ned i den.



"En kvinna utan en man är som en fisk utan cykel." Kommer fiskarnas evolution någonsin driva dem till att kunna cykla? Vad skulle en fisk kunna tänkas behöva cykla till? Karaoke en ny sjö? Hur roligt kan det vara att simma runt på samma ställe? Hajar skulle iofs behöva en cykel till tandläkarbesök, men det blir så krångligt med att naturligt förklara och introducera tandläkare som ett koncept för hajar.

## 14 september 2025

Ibland känns det som om jag har ett oändligt snurrande i mitt huvud, som aldrig tar slut.

I natt drömde jag att hela min kropp var beklädd med små taggar. Små stickande flisor på mina armar, benen, magen, rumpen och kinderna. Jag minns att jag i den stunden tänkte att mellan dröm och verklighet suddas alla regler ut. Det som inte går att säga blir plötsligt en verklighet.

När jag vaknade fanns en trång känsla i kroppen, som om jag ville ut ur mitt skinn. Ett speciellt minne av drömmen spelas upp som en upphakad film i mitt huvud. Jag ser mitt ansikte reflekteras på en skärva, samtidigt som jag pressar en apelsin med mina händer. Saften rinner ner på handlederna och jag slickar upp saften med min sträva tunga. Sensationen är både konstigt sträv och ändå len som en kattunge.

Känslan stannade kvar hela söndagen. När jag var på möte och skulle lyssna på vad alla sa kändes det som om taggarna var kvar på min kropp. Jag undrade hur ingen annan kunde se de små flisorna överallt på mig. Det var som att ha fått vattkoppor igen, jag var farligt smittsam.

Hela dagen blev ett ändlöst tuggande på käkbenet. Utan att jag märkte det så bet mina små tänder av en liten köttremsa från innersta mungipan. Smaken? Bitter och varm, så testa inte.

Jag har inte alltid varit såhär ensidig. Men när jag inte försöker att vara något som jag inte är, då blir det bara fel. Då upprepar sig den här drömmen, men med olika minnen fast samma känsla. Som att krypa ut ur sitt eget skinn, samtidigt som man är helt fast i kroppen. En stillsam obekvämheter som inte går att ta bort.

## Motståndet

I land långt bort; kromreflektionen viker sig i metallskeden  
Kaffet i koppen har kallnat  
Haren skyndar att krypa ihop, bland tallarna

Höststorm på vidderna  
Jaktsäsong på prärien  
En man står tyst vid stenen  
enig med ljungen  
Blommorna sitter svärmvis som uppfångade hagelskott.  
Den stora oktoberhimlen kommer aldrig åt  
den pyttelilla barnhand som sträcker fram ädelstenar  
åt ytspegeln  
Klipper enorma mörkgula stjärnor åt nattvalvet  
fortsätter drömmen med öppna ögon.  
Letar och springer på samma gång  
upp till den hopklistrade natten  
Och den väldiga skogen  
Snön är som ärr mot det blåa berget  
Oresonliga björkar  
Hundskall  
Och minneslösa generationer  
Mannen och barnhanden – borstar nordanvinden

Samtidigt i land långt bort; Metallen fångar brottstycken av verkligheten  
Kaffet tinar i stela händer  
Haren sträcker på bakbenen – igen

**Signe Hatt, 20 år, Stockholm**



TEXT OCH ILLUSTRATION: IDA LUND

En kille som bekänner sin kärlek till en ointresserad tjej, en person som bryter ut i sång vid fel tillfälle eller en mening som inte tänkts igenom innan den fick komma ut i världen, vad har dessa olika saker gemensamt? De får mig att fly från soffan i vardagsrummet som om en eld fått fyr på kudden bredvid mig.

När jag var liten fanns det några få saker som gav mig känslan att jag måste fly från ett rum, två av dem hänger med än idag: spindlar och obekväma eller pinsamma ögonblick i media. Jag har aldrig velat befinna mig i grottor eller vara underjord särskilt länge, men det räcker med en obekväma sekvens för att jag ska vilja hitta närmaste sandhög för att sticka ner huvudet i. Sekunden där en scen gav mig minsta lilla tecken på att den skulle utvecklas i en pinsam riktning samlade jag samma fart som Usain Bolt för att komma så långt bort från teven som husets väggar tillät mig.



har sprutat likt Fontana di Trevi. På ett sätt kan det vara en försvarsmekanism som ska skydda mig från att konfronteras med alla mina egna smärtfyllda och skämmiga minnen. Känsligheten kan också finnas i förebyggande syfte, en teknik för att säkerhetsställa att mitt undermedvetna inte tar anteckningar och bestämmer sig för att försöka göra samma sak.

Det finns tre huvudsakliga val för dig som konfronteras med livshotande fara: fight, flight eller freeze. Jag vet inte hur jag skulle agera i mötet med en hungrig björn, men jag vet hur jag agerar i mötet med ett dåligt skämt vars publik inte ens skrattar av artighet, jag flyr. Men det fick mig att undra om det finns någon som skulle våga se komikern i ögat efter att hans skämt landat, gjort sig bekvämt i rummet och sedan avvisats från publikens intresse.

Jag har därför genomfört en högst vetenskaplig studie med hjälp av den kvalitativa metoden. För att skydda mina försökskaniner har jag valt att anonymisera med symboler: 🌞 (erfaren skräckentusiast), ♠️ (professionell maskot) samt 🐾 (katt, lejon och get).

🌞 hade en annan teknik än jag för att klara av mötet med det obekväma och pinsamma. Istället för att fly till världens ände för att undkomma scenen, valde 🌞 att skärma av sina sinnen ett efter ett. Inte nog med att titta bort eller blunda, även sinnen

Varför jag blivit så känslig kring obekväma vet jag inte själv, det finns få andra saker i film som får mig att vända blicken åt ett annat håll. Jag har bevittnat scener ur giallo-filmer där blod





som hörseln utgör ett hot mot sinnesfriden. Därför kan man även täcka för öronen och nynna små melodier för sig själv i hopp om att scenen som utspelar sig framför en kommer ha försvunnit i tid med att ens sinnen får återvända till deras fulla bruk. Min teknik är att fly, ☀ väljer att frysa fast i situationen och samtidigt frysa ut scenen från sitt medvetande.

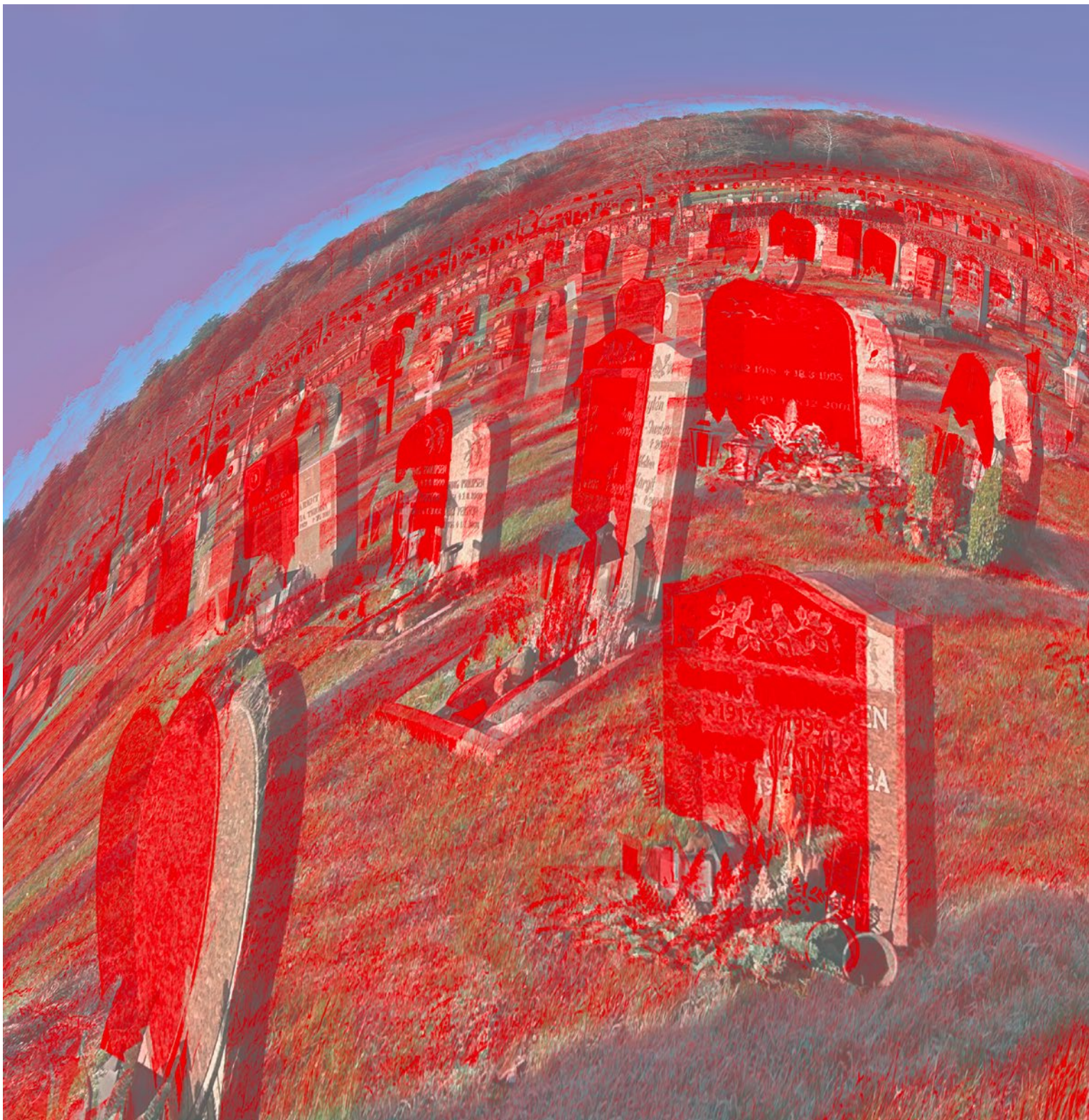
En teknik för att minimera risken att uthärda scenen är genom att sätta en kudde som täcker både ögon och öron. De gånger som jag har kört leken pest eller kolera har frågan "skulle du välja att vara blind eller döv" dykt upp, och varje gång har det blivit en otrolig lång diskussion kring vilket sinne som är mest värdefullt för en själv. I detta fall är frågan snarare, vilket sinne blir du helst av med för att kunna undkomma det obekväma? Enligt studiens andra kanin ☀ skulle det vara värt att ge upp synen för att undkomma stela scener.



Jag undrade i början av min lilla studie ifall det skulle finnas någon som vågar möta den obekväma scenen, ifall någon skulle kunna se komikern i ögonen eller våga ta kampen med den hungriga björnen, och till sist upptäckte jag 🎵. Dock är det viktigt att komma ihåg att varje Akilles har en häl, den ofattbara styrkan att kunna uthärda en pinsam scen finns inte alltid, och Akilles vänder blicken från slagfältet till det fridfulla havet. Pilen som träffar hälen blir scener som är så pinsamma att inte ens skratt lättar på stämningen. Men när styrkan finns kan 🎵 till och med tycka att det är roligt att genomlida en sån scen.

För att utöka min studie ännu mer valde jag att använda mig av den väldigt trovärdiga och erkända webbplatsen Reddit. Jag lyckades hitta en person som, likt mig själv, flyr för glatta livet under obekväma scener i filmer, dock hittade jag denna person på en tråd gällande sociala svårigheter. Jag hoppas innerligt att det inte finns en koppling mellan de två fenomenen. Men min lilla studie på tre personer verkar ha varit relativt representativ för de flesta, majoriteten reagerar genom att täcka för öron/ögon, en minoritet väljer att fly och en ännu mindre minoritet hittar faktiskt lite njutning i de pinsamma scenerna.

Precis som i *Troy* (2004) finns det bara en Akilles, och kanske gäller det för oss andra att i överlevnadssyfte hitta den Akilles som vi kan gömma oss bakom när det obekväma och det pinsamma väl presenterar sig. ■



# DÖDSVIDGAD



## ” DE BÄSTA ÄR DESTO SVAGARE OCH MÅSTE STIGA NER FRÅN ALTARET HALVVÄGS GENOM FAVORITMINNET.

han hämtade hem mig. Dammet leker med Gud i solstrålarnas ljus. Jag vet att det hade varit en solig dag, riktigt solig, den dagen då jag begravs.

**L**kistan har jag vuxit några centimeter på längden, det vet jag. Jag har en stolt liggande hållning och överarmarna mäter några centimeter mer i diameter än när jag var vid liv. Jag har vuxit mig starkare i döden. Jag har förädlats och lärts och bildats i döden. Jag har vidgats och jäst och pöst i andras hjärtekross. Du trodde inte det var möjligt, eller hur?

Bredvid mig har jag bara det Bästa gosedjuret och tändsticksasken med mjölktdänder. Mina ögonlock är målade med silverglitter, det passar fint med min nästan silvrigt bleka hud. Iförd enbart en skir, rosa klänning möter jag det hem jag längtat efter så länge. På molnlika dynor, under blommor och fotbollströjor reser jag mot det som Ni inte vet någonting om. Jag har ju berättat så mycket för er om hur det ser ut där jag hör hemma. Jag har ju talat om hur tid och rum springer stafett och hur ljud och mörker leker kull. Jag har ju berättat om det stora lugnet och den eviga avsaknaden av ansvar. Var inte rädda – jag lovar att jag har det bra. Jag får vila nu. Jag får leka fingerfärg med Gud. ■

**L**ängst fram skulle De Bästa sitta. De som är mina allra närmaste. De jag kallar mina bästa vänner och de som kallar mig för samma sak. Längst fram sitter de och håller varandra i händerna. Tröstar varandra, förenade i en djup depression. Jag tror de delar samma tryck över bröstet – samma smärta, som den familj de är. Det finns ingenting som förenar en grupp människor så som en obotlig smärta kan göra. Jag vet att deras smärta hade varit obotlig – jag bara vet det.

De är en familj nu, men en sådan där en bit saknas. Läget är tveklöst – de är helt enkelt helt förstörda.

Jag vet precis hur de alla skulle ha sett ut. Vilka som hade hulkat av gråt och darrat i ångest, den dagen då allt de hade hoppats bara varit ett stort skämt faktiskt visar sig vara verklighet. Jag vet vilka som hade uppträtt nästan känslolöst. De hade varit ledsna, det vet jag med allt jag är, men så pass vilse i saknad att hysterin hade gått över till en total apati. En del håller tal. Några av De Bästa är tillräckligt starka för att berätta fulländade historier om favoritminnen och favoritskratt. Hyllningarna ekar – så som ord gör i salar med riktigt höga tak – och vaggar gästerna i en tillfällig ro. Några av De Bästa är desto svagare och måste stiga ner från altaret halvvägs genom favoritminnet, tror jag. Här hade istället en gråt ekat, för att sedan sväljas av en nedsnorad armbåge. Det är som att jag kan höra gråten, nu. Så mycket vet jag hur ledsna alla hade varit.

Deras ansikten färgas i grönt och rött när solen lyser in i kyrkan och reflekteras i glasmålningen. Det ser vackert och busigt ut. Det är som att Gud lekt runt och fingermålat solkatter på de Bästa. Gud vet att allting står rätt till. Gud vet vad han gjorde, den dagen då

Det här är en fantasi som är fantiserad av en sjuk människa. En fantasi jag tror många har fantiserat i olika varianter – men kanske inte vågat prata om. Jag vågar inte heller prata om det men jag tänker skriva om det.

## **Det dumma rummet**

I ett rum som alltid är släckt  
hänger vackra tavlor,  
utanför kör bilar,

strålkastarljuset, är för en stund allt jag har, allt jag tänker på

Jag vet att rummet hade kunnat tändas om jag pratade med dig,  
om hur jag vill ha ett tätt rum, men nu vågar jag inte det,

jag tänker att du inte hade lyssnat, eller kanske inte förstått.

rummet förblir släckt,  
och strålkastarljuset, påminner bara om vad som hade kunnat vara,

men om ljuset ska ges till någon annan,  
kan jag lika gärna dra ner gardinerna...

***Bobbo Rolfson, 16 år, Göteborg***

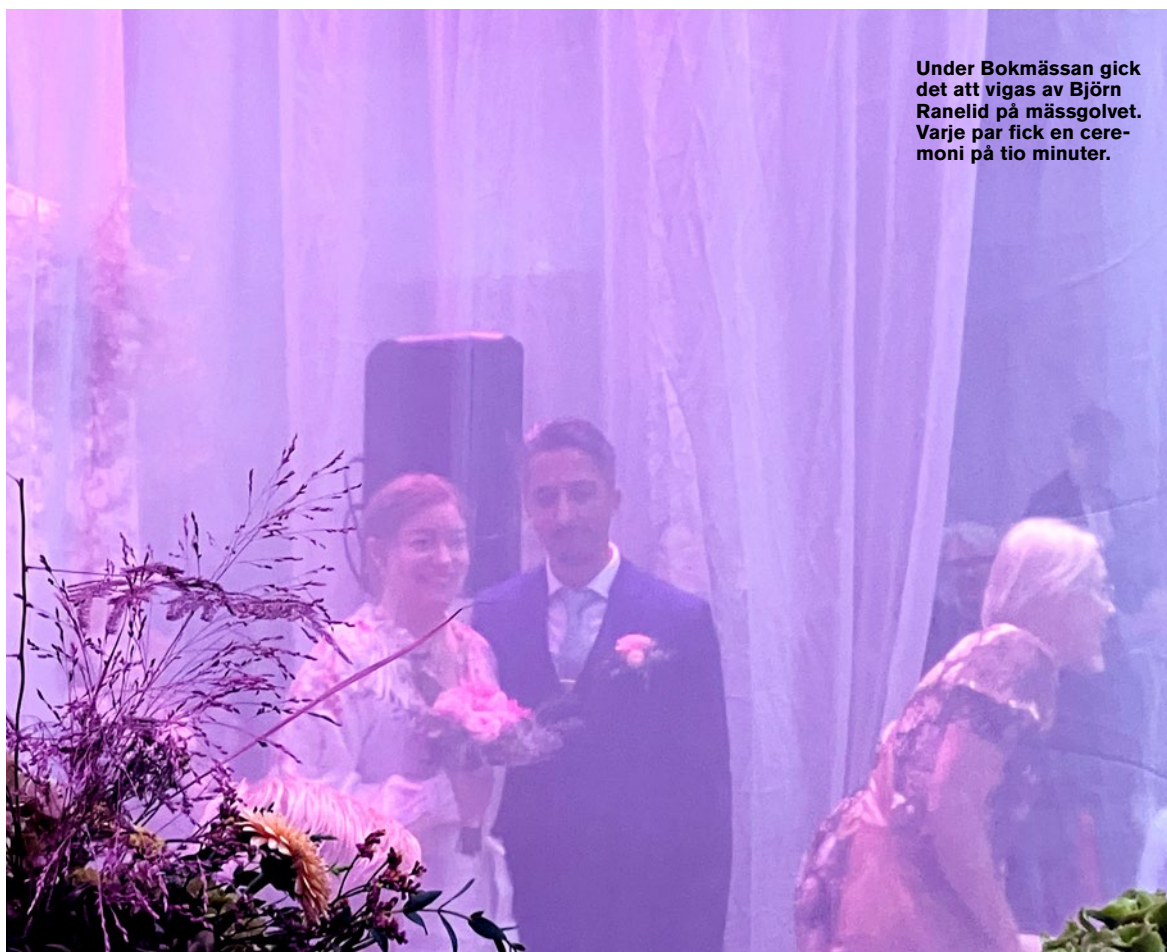
## **Det här handlar inte om dörrar**

"Gammalt hus, svårstängda dörrar, men man lär sig hur var dörr fungerar till slut.  
Min dörr måste man dra till ordentligt tills det ljuder ett klick.  
Och Den dörren har jag stängt många gånger, varav gånger då jag helst smällt igen den om jag fick.  
Om man inte drar till ordentligt hakar den inte i och glider upp igen. Sådant som man får förklara  
när man har besök av en vän.  
Man lär sig var och ens egen hake, hur till och med dörrar är unika.  
och det är ganska fräckt.  
Inseendes att det inte är någon vidare fara att någon är imperfekt."

***Märta Fintling, 16 år, Kumla***

Årets bokmässan i Göteborg hade temat **Kärlek och lust** samt **Dramatik**. Men detta nummer av Ponton handlar om det obekväma. Läs redaktionens reportage om trötta fötter, den litterära finlandsfärjan, kulturkanon, att gråta på toaletten och tappa bort sin mamma.

## FENOMENOLOGI



Under Bokmässan gick det att vigas av Björn Ranelid på mässgolvet. Varje par fick en ceremoni på tio minuter.

**T**åget rullar mot Götet och solen skiner starkt i ansiktet. Går det att bli solbränd av septemberstrålar? Blir de starkare genom glaset eller skyddar det mig? Jag tvättade mitt hår i tisdags i hopp om att det skulle överleva en resa till Göteborg och 41 000 kvadratmeter av tätt packade pretentiösa glasögonormar. Men jag hade för stor tilltro till min sönderblekta huvudbonad. Nu känns mitt hår som rå spaghetti och jag känner mig som kokad, snart uppäten. Dessutom har mina hörlurar gått sönder. Jag hör bara halva låtar under

de fyra timmarna på tåget.

Jag tycker det är kul att göra saker exakt samma tid ett år senare, som att åka till Bokmässan. Då går det lätt att jämföra och se till vad som hänt sen sist. Jag vill tro att jag förändrats och lyckats uppnå något jag strävat efter, men sanningen är att jag känner mig som exakt samma person som då. Enda skillnaden är en ny dagbok fylld med nya ord.

På Bokmässan får vi återförenas med våra kära presspass. Att ha presspass är som att få följa med sin mamma på jobbet. Vart är den varma chokladen?!

**Myrornas krig på bottenplan i Svenska mässan, där Bokmässan hålls.**



Jag går runt på Bokmässan, runt och runt och runt. Det finns egentligen inget att göra förutom att lyssna på seminarier och gå förbi staplar av böcker man inte har råd att köpa.

**J**ag går på ett seminarium om queer historia. De diskuterar bisexualitet. Tydligt märks bisexuella sämst både fysiskt och psykiskt. Sämst jämfört med alla andra, eller vilka då? Det finns studier som inte nämns vid namn men som bevisar detta. Bisexuella har högre risk att utsättas för sexuella övergrepp. Och män hatar kvinnor, men de hatar homosexuella kvinnor ännu mer, dock så hatar de bisexuella kvinnor allra mest. Bisexuella kvinnor blir de största förrädarna för de kan ha sex med män ibland men inte alltid. De är farligt oförutsägbara. Ska en man behöva slåss om sitt sexuella territorium med VAD?! EN KVINNA?!

Det är så otroligt kallt på mässan, jag går runt och hackar tänder. Värmer händerna mellan lären och stryker armarna för att imitera en tjocktröja. När klockan börjar närma sig sex tas vinglas fram och någon form av mingel uppstår. Jag känner mig som någons borttappade barn. Var är min mamma? Vad gör jag här egentligen? ■

**KARIN NEANDER**

”

**ATT HA PRESS-PASS ÄR SOM ATT FÅ FÖLJA MED SIN MAMMA PÅ JOBBET. VART ÄR DEN VARMA CHOKLADEN?!**

## TORSDAG

Bokmässan är uppdelad i kvadrater och kulvertar ovan jord där massorna ska förslas vidare och vidare genom litteraturens vindlande gångar. Från plan två kan du titta ner på det myrornas krig som pågår på plan ett bland glittrande förlagsskyltar och monterscener. På plan två kan du också lyssna till seminarier och författarsamtal i rum som heter G5 eller A2.

Där breder Bokmässan ut sig som ett jätteschackbräde och har du ett presspass blir du en drottning som kan glida igenom gångarna utan att tvångsvisiteras av tornen som resterande stackars bönder.

En viss rättvisa finns dock i denna anmars brutala ordning, för bönderna har företräde till seminarierna och drottningen får snällt stå och vänta tills kön ringlat in. Till slut kan jag sätta mig längst bak i salen och lyssna till poeten Hanna Lundström som blir intervjuad av Yukiko Duke. Samtalet handlar om poesi som väg till reflektion och identitet. Lundström skriver för barn och unga och berättar om sina skolbesök. Hur kan poesi mäta sig med att få en kick var sjunde sekund man scollar? Det kan det inte, så barnen får veta att de ska få göra något helt annorlunda. De ska få associera och reflektera. Samtalet varvas med att Lundström läser dikter ur samlingarna *Rassel prassel poesi* och *Ljusligheter*. Då rörs någonting upp inuti mig och jag sjunker in i hennes ord, vet inte längre min plats eller ålder.

När samtalet är slut gör min sats längst bak att jag plötsligt befinner mig först i signeringskön. "Vem ska jag signera till" frågar Hanna Lundström. "Till mina barn" säger jag och börjar plötsligt gråta. "Jag vet inte varför" hulkar jag och läser in mig med *Ljusligheter* på en mässtolett. Jag gråter ut det som verkar vara mina inre lågstadieår, borstar av mig och blir vuxen igen. ▶▶▶

**D**et bästa med Bokmässan är att den ligger i Göteborg, men man är omgiven av stockholmare. Har väldigt få minnen av torsdagen, någon slags dimma bara, vi fick presspass. Tror också att jag tog bild med Ärkebiskopen.

På fredagen så vaknar jag av att jag fyller 20 år. Bokmässan är av sådan natur att man liksom glömmer allt som inte är Bokmässan. Jag firar genom att köpa boken *Andens fenomenologi* av Hegel, känns som helt rätt bok att köpa när man fyller 20 år. Men ångrar mig direkt, jag gillar inte ens Hegel. Han ser bara för konstig ut.

Ägnar en stor del av dagen till att stå i pressrummet och nalla på presskaffet och ringa olika kompisar och ha "pressaktiga" samtal.

I Bonniers lilla egna hörna av det stora golvet så ser jag Alex Schulman. Jag springer fram som i slow motion och tar en bild med honom. Efter lite övertalning så får jag hans nummer, jag säger att jag ska intervjuva honom, om hans krönikor. Men sedan dess har han börjat skriva så bra krönikor att jag inte riktigt vet vad jag ska fråga.



Efter lite övertalning så får Edith Alex Schulmans nummer.

**P**å kvällen är det Bokmässan by night (varför på engelska?) Det visar sig vara nästintill omöjligt att komma in. Någon bakom en disk hade glömt att stämpla en "by night"-symbol på mitt presspass. Så jag börjar ringa runt. Efter en kvart pratar jag med någon i telefon som säger att jag ska ge telefonen till de som bestämmer vilka som får komma in och inte. Detta verkar lösa allt möjligt och jag får

utan vidare komma in. Efteråt visar det sig att jag har pratat med Bokmässans presschef(?)

Väl inne visar det sig att Bokmässan på natten är allt annat än "Bokmässan" "på natten", det är typ nåt annat, konstigare. Folk sitter i klungor på golvet. Jag har gått runt en hel dag och nu förväntas jag att gå runt en hel natt. DET ENDA JAG VILL ÄR SITTA NER! Det hela känns lite kitschigt på nåt sätt, men inte till-

räckligt kitschigt, tyvärr. Hade sett framför mig att det skulle vara typ som Bokmässan på dagen fast lite mörkare belysning, mindre människor och mer drucken stämning.

Vi får för oss att börja intervjua folk om vad de tycker, bidra till en större demokratisk uppgift, yttrandefriheten. Jag letar upp olika människor som står själva. Går fram, presenterar mig och frågar något i stil med "vad tycker du om Bokmässan på natten?"

Johan Olsén som är byråkrat menar att det är som en litterär finlandsfärja. Och att potential finns. Potential för möten mellan gamla och unga. Vilket är fint. Men att ingen har ett attention span som klarar av att lyssna på alla kandidpoddar. Det är ett ordnat kaos som bekräftar ens medelålder helt enkelt.

Detta är kul! Jag har kul! Så jag går vidare. Vid ett bord finner jag Anders Pihl som är journalist och stipendiatar. Två helt otroliga yrken. Jag ställer min fråga och han säger att det är "jättekul" (här blir jag osäker på om han är



## ”DET ÄR SOM EN LITTERÄR FINLANDSFÄRJA.

sarkastisk, ett grepp i konversationer jag aldrig har varit bra på att snappa upp). Han följer upp med att citera ett sms han just skickat till sin kompis. "Vad heter det när unga människor tror att de är roligare än vad de är? Försä man 'studentikos' men det är nog ett för gammalt ord nu."

**D**etta är fantastiskt! Jag vill bli journalist. Nu finner jag Nadine och Jasmine från Riksteatern. De menar att det är jättekul. Men att det är för lite fest. De är trötta på att välja, de vill välja att inte välja, det enda valet man inte kan göra på Bokmässan verkar det som. De vill dessutom ha mer underhållning och mindre "litterära samtal" åtminstone på Bokmässan på natten, nåt spexigt eller ett band. De kommer fram till att problemet kanske ligger i Bokmässan i sig. Folk är för gamla. Många program om unga men vart är de unga?

Håller med alla dessa fyra människor. De gjorde min bokmessa, och Alex Schulman. ■

**EDITH CEDERBERG KÄSTEL**

Här är beviset att Edith tog en bild med ärkebiskopen.

## FREDAG

Jag slinker in på seminariet "Århundradets kärlekssaga – från då till nu". Där diskuteras *Soft girls* och *Tradwifes* med utgångspunkt i Märta Tikkanens diktroman *Århundradets kärlekssaga* som 1978 satte ljus på kvinnans rätt till mer i livet än att bara vara mamma och hustru. Paneldeltagarna Maria Sveland och Ebba Witt-Brattström upprörs över den nya generationen kvinnor som romantiserar det hemmafruideal som 1970-talets feminister kämpade för att befria. Själv lämnas jag med känslan att paneldeltagarna romantiserar en kvinnokamp som i dag ser helt annorlunda ut och att många parametrar fattas i diskussionen. Jag begriper heller inte varför jag inte kan få en "Soft girls" perspektiv på saken, men gissar att den är fullt upptagen med att tjäna rätt fett med cash på att dela med sig av recept på surdegströdda linfrön på instagram.

Bland all dramatik och litteratur finns en programpunkt som sticker ut. Under "Parterapi Live – när kärleken krisar" ska två tvättäkta psykologer inför publik behandla två tvättäkta par som befinner sig i kärlekskris. Vid första anblick undrar jag vad detta har på Bokmässan att göra men vid närmare eftertanke skulle varken *Svindlande höjder* eller *Anna Karenina* existera som litterära verk om inte par hade krisat ibland. Psykologerna pratar om prat- och lyssnarfällor. Ena halvan av par nummer ett frågar sig "Hur var det egentligen jag hade rätt här?" De är modiga som sätter sig där, med sina relationsproblem till allmän beskådan. Men det är just faktumet att det allra mest privata också är det mest allmäntgiltiga som gör något med mig. De flesta seminarier krokas fast i intellektet men här är vi många vars ögon fuktas när ena halvan i par nummer två säger "Jag är så rädd för att vara tråkig, för då kanske du lämnar mig". ▶▶▶

Lola Zackow, Elis Monteverde Burrau, Nanna Olasdotter Hallberg och Axel Winqvist efter sitt samtal om radioteaterns sex appeal.

**B**okmässan är en underbar plats av ångest, därför väljer jag att skriva en pjäs om den för att jag tycker att den har en monterplats i begreppet "theatre of the absurd" vilket myntades av kritikern Martin Esslin i sin essä under samma namn. Kortfattat menar Esslin att *the theatre of the absurd* är pjäser vilka utforskar mänsklighetens absurda natur, en disharmoni som benämner existensen som ologisk; enligt mig inte helt olik essensen av Bokmässan 2025. Än desto mindre är den en vacker scenföreställning; *en underbar plats av ångest*, en bikt, ett performativt byggesom utgörs av flertalet debatter som egentligen mynnar ut i en enda: Är böcker en sådan viktig del utav litteraturen? Det är vad denna pjäs hoppats kunna utforska genom gedigen gång genom Svenska kyrkan och katolikernas monstrar, frågan om radiodramatiken kan uppnå sexighet, Lars Trägårdhs ovilja att arbeta och att se sig själv som en gammal marxist; *Das Kapital* ska sättas upp på Dramaten, den här pjäsen skriver sig själv.

**D**e fyra akterna vilka utgör denna pjäs är kärlek, dramatik, lust och kyrklighet; den första akten utspelar sig på poddscenen, för det råder ingen tvekan om att katolicism är sexigare än någonsin, frågan är om detsamma kan sägas om radiodramatiken? Elis Monteverde Burrau, Axel Winqvist och Nanna Olasdotter Hallberg har alla tolkat verk av Shakespeare, som för att citera Olasdotter Hallberg skrivit väldigt många bangers. Akten inleds med att Winqvist menar att radioteatern är mossig men att han ej förstår kritiken gentemot den eftersom ljudformatet annars konsumeras i massvis. Monteverde Burrau beskyller sig själv för denna debatt eftersom han och Anna Axfors försökte



göra poesin sexig, (poesin avled förra året) Den här pjäsen har inte tid att hålla ett rekviem men den har tid att i manuset få in att det bästa den här pjäsen kan önska är att Jonathan Brott blir nästa kulturminister. Monteverde Burrau stirrar upp i taket större delen av pjäsen och har färgat håret svart; vilken fantastisk kostymör. Olasdotter Hallberg menar att objektivt sett tycker ingen att radiodramatik är sexigt. På avstånd hörs en djup utandning från Dramatens monter, Dramaten vägrar att infinna sig och karaktären stryks. Dessutom ligger Sveriges Radio och Dramaten för många repliker bort från varandra för att manuset ska bli sammanhängande och pjäsen en begärande bön. I sina följande repliker önskar Monteverde Burrau att definiera vad sexighet är, Winqvist hävdar att samtidsmänniskan är beroende av odödlighet och Olasdotter

Hallberg att Shakespeare lämpar sig till allt. Ridån går ned, bakom scenen hörs från Monteverde Burrau att Hamlet är galen, man måste låta det vara briljant och obegripligt; denna pjäs andas ut, denna pjäs ställer in epilogen att hoppa från Gothia Towers med Bokmässan vid sin sida.

**I**väntan på nästa akt, att manusförfattaren ska skilja på Björn Borg och Björn Ranelid; det visar sig vara Lars Trägårdh; träder hon förbi K. Svensson tre gånger och väljer till slut den tredje mannen som akt tvås huvudrollsinnehavare. In på scen träder Lars Trägårdh och publiken glömmet bort listorna han fått fram genom den charmerande list han framför på scenen, i Axess monter.

Listorna vilka skulle användas som rekvisita stryks från manuset eftersom Trägårdh anser att listor är för auktori-

## ”BOKMÄSSAN KOMMER ALDRIG BLI EN KULTURMÄSSA, DET ÄR FÖR ALLTID EN KATOLSK MÄSSA.

tärt, han har gått på sina egna instinkter och när pjäsen önskar att ge publiken ett ”programblad” blir det inte i stället en monolog om att han inte önskade arbeta för mycket, han hade annat att göra (precis som denna pjäs inte vill kontempera sitt eftermäle i presens) Han tänkte lite som en gammal marxist, den här pjäsen hoppas att den inte får en stämninganmälan av Dramaten men pustar ut under Trägårdhs andra replik om att Sveriges viktigaste verk är Skatteverket. Han betonar, i hög tenor att han är en *accidental academic*, får han betalt för att läsa böcker och snacka skit är det mer än gärna hans grej; pjäsen och manusförfattaren ställer sig frågan medan ridån långsamt går ned om det här är vad det innebär att vara kulturarbetare?

**D**en tredje akten hann inte få några biktbas. Går det att uppnå bikt under en mäsas vilken inte hålls i helgedomen, det besvaras när Nanna Olasdotter Hallberg och Joel Halldorf träder in på scen; illusionen om en kyrka byggs upp i det högtidliga skriet från säckpipan som viger och Göteborgs-Posten som gatar. Akten titulerades till en början som livebikt, det nämnda stryks; detta är en pjäs och inte ett radiodrama. Synden är enligt Halldorf när man sviker sina ideal fundamentalt men det är en examination, att ta sig själv och sitt liv på allvar; det är farligt men inte så allvarligt att vara en syndare. Olasdotter Hallberg tycker i sin replik att fler samariter behövs och att förlåtelse inte kommer in i samhället; i pjäsen, i manusförfattarens inre idéer om pjäsen tänks det på förkåtelse, det har denna pjäs inte råd med, inte heller Bokmässan om den ska få bidrag. Akten avslutas med Halldorfs visdomsord om att ”synd

och förlåtelse hör ihop, annars blir det ett obarmhärtigt samhälle.”

Pjäsen anser sig nöjd med den föregående akten och skriver inga repliker till nästa; aktörerna, skådespelare som är författare gör vad de är bäst på: samtala om män som fuckar ur. Det blir ett eget litterärt verk av Johan Heltne och Daniel Yousefi, en kvalitét i text (manus) och dialog (repliker) vilken denna pjäs inte kan uppnå, akten är istället en uppmaning att läsa deras böcker. GÖR DET: *Anfallen* och *Rus*.

**P**jäsens sista akt vimlar omkring, söker efter kärlek, dramatik och lust i frågan till karaktärerna som aldrig skrevs, men borde ha gjorts för denna pjäs, om vilken som är den bästa kärlekshistorien; *Romeo och Julia* svarar Björn Ranelid, *Make* av Gun-Britt Sundström svarar Victor Malm, *Anna Karenina* är Åsa Linderborgs svar, *Slutet på historien* svarar Agri Ismaïl (den här pjäsen beklagar att svaret inte är slutet på pjäsen. Den måste hinna med lite hederlig familjetragik för att räknas som ett litterärt verk).

Den sista akten delas därför upp i två och avslutas i tidningarnas montrar med Alex Schulman på scen som talar om pjäsen han själv skriver på Dramaten (denna pjäs ruckar oroligt på sig i sin sufflors stol) och att författare inte borde gå i terapi för att då har de inget att skriva om och vad hade han själv gjort utan sin olyckliga barndom, inte skrivit en enda bok. To be or not to be, tänker manusförfattaren, trött på mässgolvet, trött på ridåerna, skådespeleriet; Shakespeare hade fördömt bokmässan om han inte nämndes en enda gång; den här pjäsen är fri ifrån den synden.

Bokmässan kommer aldrig bli en kulturmässa, det är för alltid en katolsk

## LÖRDAG

Om man mellan seminarierna måste kissa kan det hända att man kommer ett par sekunder för sent. Det brukar vara helt okej men på ”Iscensatt reading av Athena Farrokhzads *Antigones arv* i regi av Saga Gärde, med efterföljande samtal” gäller andra regler. Stränga order finns att ingen släpps in ens sekunden efter att dörrarna stängts. Vi är ett gäng på ca fem senu personer. En före detta kurskamrat till mig, som numera är en relativt känd dramatiker flippar och vill bli insläppt som om det gällde livet. En annan muttrar ”Den här mässan kan man ju inte gå på” och drar iväg. En tredje deklamerar att den här pjäsen kommer den absolut aldrig se. Jag tycker synd om de äldre kvinnorna med Bokmässans magnetbricka på bröstet som agerar dörrvakter. Känner igen känslan av att utföra andras order men vara den som överöses med skit, medan läsningen lugnt kan pågå där i värmen och mörkret.

Jag vågar till slut ta mig ner till myrkriget på plan ett där jag planlöst vandrar omkring och handlar en Tomu och Yumi-bok mot min vilja. Jag vill inte göda mer pengar i deras giriga fickor. Men läsförståelsen i landet är på nedgång och om min dotter med sin språkstörning nu älskar två vuxna seriefigurer som roffar åt sig pengar från lättlurade barns curlande föräldrar, så vem är jag att neka henne läsning eller predika om kvalitet. ■

OLGA BELETSKI

mässa och det ska den vara tacksam för precis som att jag, manusförfattaren, Nyah, Stockholms rödaste poet älskar alla aktörerna, författarna, kostymörerna i olika nyanser av rött. ■

NYAH EINARSSON

## Symbios

Du måste förstå att jag är vedervärdig, helt och hållet motbjudande. Jag är inte en vacker poet där alla mina känslor, hur romantiserade de än må vara, är åtråvärda. Skriften har försatt mig i en besatthet, jag tillåter mig själv att fullkomligt vika ut mig inför orden. Jag är självisk och totalt hängiven till texten som får min fysiska varelse att hållas vid liv. Men min skrivarådra krånglar, blodet som rinner genom den är segt och fyllt av kärlek. Jag har en befängd tidsuppfattning och vill därför slå sönder alla dikter som har blivit skrivna på bara enstaka minuter. Kan jag överträffa mig själv? Kan jag någonsin sluta skriva om mina förälskelser? Kan jag bli vacker, och med det menar jag; kan jag skriva något med självdistans? Kan jag "besitta ordets förmåga" utan att bli strypt av dess händer runt min hals? Förmodligen inte, jag skriver med kalla, långa, krokiga fingrar, uppspärrade ögon, spända käkar och en hållning som kommer att resultera i en puckel. För att inte tala om de stunder där jag hastigt, i ett ryck ser upp för att bara stirra rakt ut, jag letar efter ett ord eller en känsla som jag har hållit på så pass länge att den har flugit ur mig och blandat sig in i rummets damm, för det är alltid dammigt, och jag ser på luften för att genomtränga den med mina tankar, de fyller ett tomrum som omringar mig, för jag är ensam. Jag är ensam för att det är det jag har valt, ingen får se mig i det stadiet jag befinner mig i när jag skriver, eller vad det nu är jag gör. Orden forsar ur mig, eller så tvingar jag ut dem för att de parasiterar på mig. De suger min livskraft ur mig och jag måste få ut dem. Jag måste skriva, annars dör jag, annars blir jag ett vrak som mumlar och upprepar mig och fascinerar mig för allt färre saker och bara tänker på att mitt liv inte är något värt. Visst, orden bor i mig som en parasit, men det är också en symbios. Jag tar livet av mig för att det ska få plats i skrifterna, jag ger mitt liv åt dem, och orden föder mig på nytt. Jag reinkarneras varje gång jag sätter ord på mina fantasier. Mitt liv samt min död finns i alla mina alster. Nu ger jag dig en skrift som har förgjort min själ, format om den och sedan tryckt den tillbaka i min livlösa kropp. Smaklig måltid, ät upp.

**Tim Lambert Karlsson, 19 år, Norrtälje**

ponton är inte din svensklärare. Däremot tycker vi mycket om texter.  
I varje nummer ser vi närmare på något av de insända bidragen.



ILLUSTRATION: **MATILDA INGERMARK**

## De minsta såren som svider i nagellacksborttagningen

Jag bär ett huvud som sällan får vråla  
och genom mina läckande ådror porlar  
bläckblandade nagellacksbäckar  
till ett sentimentalfuktigt pappershjärta  
som pryds av molnformade blyertsfläckar

Den konstant småsvullna bitterljuvheten  
värker den omärkligt fast den känns len  
Pappershjärtat dignar nästan alltid av ord  
som bultar innanför mina åtspännbara revben

Varför kan det aldrig göra ont  
Hur är min insida skyddad, insmord  
Vissa ord, som blir för få eller för många  
gör andrummen för stora  
och meningar för trånga

Även om pappret i mitt bröst vecklades ut  
sipprar det sentimentala aldrig ut tills det tar slut

Ibland uppstår en känsla av att vilja spricka  
och svårbeskrivna begär av att i stora klunkar dricka  
hav, ett helt hav, fyllt av krasande glas  
pallade plommon och höstlövens fras  
varm doft av smultron, fickvärmda stenar  
moskrossade sniglar, tillförlitliga grenar  
nektarinrinnande fingrar och kluckande bryggor

stearin, utsmetade väggmyggor  
stulna sockerbitar, puttrande smörmoln  
chokladbruna ögon och virvlande sågspån  
brända mandlar, persiennstrimlat solljus  
blåmärkt hud  
och nyutslagna små björkblad  
Jag vill svälja allt  
i en skummande kaskad  
av allt varmt och allt kallt  
av åska och marmelad  
vartenda småleende, vartenda skratt  
gatlyktskens onödighet i varenda ljusa natt  
vartenda andetag, vassa pennuddar  
varje jävla hjärtslag, och tårfläckade kuddar  
vårleriga skor och ögonbrynrufts  
gullvivor, tändstickor, daggmåskvänlig luft  
närhetssug  
och upprepade sömmar  
tankeskrynkligt tyg, omdrömda drömmar  
humlor, hunger, och smaken av nål  
himlen i vattenpölar, krossade rutors hål  
stunder fyllda till ytspänning, avklippta evigheter  
och varenda dags förglömliga minnesvärdheter  
sönderslagna stolar, hemmapiercade öron

Jag vill dricka det mörka under trötta ögon  
våldigt stark saft, och det blå i frusna läppar

och svettblandad deodorant eller deodorantblandad svett  
Jag vill aldrig suga giftet ur mitt bitterljuva myggbett  
alla de där fönstren, saxar och timotej  
Och hela havet stormar, väller över mig  
Ingenting alls av allting går att fångas  
Men jag vill hålla det intill mig, innan det förångas  
höstlövsfräs, nålsmak, vårleriga skor  
Det ska tränga igenom mina minsta sår  
smultrondoft, ögonbrynrufts, vartenda moln  
Jag försöker att svälja så mycket det går  
Men allt det jag fylls av, och för en sekund har  
sköljer hastigt igenom, som varenda vår  
Det enda som nu märks, fastnar och blir kvar  
syns i min bröstkorg: snigelspår  
En skimrande hinna som ringlar runt mina revben  
Det är svårt att låta bli att fingra på den

Mina händer vill fyllas av något annat än tomhet  
Jag är trött på att dra dem genom minnens bleka smet  
spillt pärlsocker och långtansdränkta lakan  
ögonblick jag vet aldrig kommer tillbaka

Det finns inga ord eller meningar som räcker  
inga vackra formuleringar som släcker  
törsten efter sätt att beskriva det obeskrivbara  
då inga fulla ögonblick i sig går att bevara

Och inga sparkar eller slag verkar räcka för att spräcka  
min hud som hållit för alla stormar inifrån  
den vägrar brista för de allra tyngsta dån  
Det enda som nu syns är insjunkna hål  
efter alla utsläppta men tomfyllda vrål  
efter mina misslyckade försök till att sprängas  
innan det som sväller hunnit sjunka och förträngas

Jag vet att i mitt huvud kommer stunder sluta glimma  
att jag är fullständigt oförmögen till att hindra  
minnens sötma från att spädas ut med tiden  
Bitterljuvheten glänser röd, även när jag inte rör vid den

Jag önskar ibland att jag kunde byta hjärta  
mot någonting större, som känner smärta  
eller en sol, som kan smälta mig inifrån  
Det duggregnar i mig av nedsvalda moln

***Klara Nyström Clyva, 15 år, Garpenberg***

## Avundsjuk på Edward Scissorhands

Organen, de satt lösa  
Jag ville riva upp, klösa  
ett stort hål in till de  
vrål som aldrig kom  
i tid  
ur mig  
som aldrig nådde dig

Och jag önskade mig  
Edward Scissorhands händer  
i slutet av mina armar  
för att vårdslöst skära sönder  
mina tomfyllda tarmar

Och bitarna  
skulle jag kasta på er

# KLARA NYSTRÖM CLYVA

## 15 ÅR, GARPENBERG



**”ORD BARA  
DYKER UPP  
I HUVUDET NÄR  
JAG VILL BESKRIVA  
NÅNTING, SOM  
TILL EXEMPEL  
”DAGGMASK-  
VÄNLIG” LUFT.**

**Vad handlar ”De minsta såren som svider i nagellacksborttagningen om” för dig?**

– Oj, det är ganska blandat. Lite om frustrationen av att inte kunna bevara alla små minnen jag klamrat mig fast vid, lite om att vilja uppleva och känna allting så starkt det bara går. Tiden innan jag skrev den hade jag till och från känt mig väldigt arg utan att kunna sätta fingret på varför, det tog jag också upp lite. Men större delen av dikten handlar för mig om känslan av hur alla små saker, allting, är så obeskrivligt överväldigande vackert, och fullt av poesi. Det låter ganska fånigt, men jag vet inte hur jag kan säga det på ett ofånigt sätt... När jag läste igenom dikten ett tag efter att jag skrivit den insåg jag att den kan tolkas ganska annorlunda, och jag hoppas att någon ska kunna relatera till den på ett eller annat sätt.

**Du har en imponerande förmåga att skapa nya adjektiv som (iallafall jag) aldrig hört tidigare. Såsom; senti-mentalafuktigt, nektarinrinnande, persiennstrimlat och daggmaskvänligt. Vart kommer dessa ifrån och vart får du inspirationen?**

– Det är en sak jag tycker mycket om med svenskan, att det är lätt att sätta ihop två ord till adjektiv på ett ganska okränkligt sätt. Såna ord bara dyker upp i huvudet när jag vill beskriva nånting, som till exempel ”daggmaskvänlig” luft, då

jag tänkte på hur luften är på sommaren efter att det har regnat en hel natt, och maskar ligger överallt. Jag får inspiration av sådana saker i vardagen, men också av en del musik och film. Och mycket av att läsa ponton!

**I dina båda dikter använder du rim på ett väldigt upplyftande sätt som ger dina dikter behaglig rytm och spänning. Jag själv kan tycka att det kan vara svårt med just rim och att de ofta känns påtvingade. Hur är det för dig? Kommer rimmandet naturligt?**

– Rim kommer oftast mindre naturligt än att hitta på nya ord. Om jag skriver en rimmande dikt går jag igenom den väldigt många gånger för att slipa rytmen och sätta ihop rimmen. Att få ihop allt är väldigt svårt, men extremt roligt att vara inne i.

**Finns det någon annan du är avundsjuk på förutom Edward Scissorhands?**

– Den enda jag kan komma på just nu är Janis Joplin, med sättet hon sjunger. Hennes röst rymmer en sån fascinerande stark känslighet. Jag vill kunna sjunga låtarna Piece of My Heart och To Love Somebody som hon gör. Men jag är också väldigt avundsjuk på alla som fick se henne live...

**KARIN NEANDER**

## port 14B

vi är menade för varandra  
du och jag  
och gubben på tredje våningen  
och hans döda frus askor i urnan ovanför eldstaden  
jag såg han sprida sin frus askor  
i trapphuset  
för grannarna hade klagat  
på att han grät för högljutt om nätterna  
han skrev en arg lapp  
som sitter på anslagstavlan i porten  
den säger att lukten inte kommer från honom  
och att folk ska sluta lägga näsan i blöt  
han har inte sagt något  
men jag tror att han och hans fru sov i separata sängar  
deras sista 5 år tillsammans  
någonting säger mig  
att det har att göra med hans obehagliga fisar  
som ekar i trapphuset  
jag råkade gå i henne igår  
nu är en bit av henne på min sko  
jag försökte skaka av henne  
men hon sitter fast  
kanske vill hon komma bort från honom  
och lukten av lik  
som följer hans varje steg  
hon älskade honom  
trots att han förnekade sin laktosintolerans i 64 år  
hon brukade köpa laktosfri mjölk  
och stryka över laktosfri  
men en dag kom han på henne  
efter det krossade han laktostabletter i varje glas  
nu är han en av världens mest laktosintoleranta personer  
och hon är död  
en gång var han en pojke  
som älskade livet  
men nu går han till sängs med mjölkmustasch  
en gång var hon en flicka  
som älskade villkorslöst  
men nu är hon död  
vi är menade för varandra  
du och jag  
tills en av oss dör av en gasläcka





## **galileo i rampljuset/newton i cirklar**

jag vaknar med solen i ansiktet  
en vanlig dag  
utan persienner  
jag gjorde inget annat igår  
än att dammsuga spindelnät från fönstrena  
och ringa hyresgästföreningen  
jag dagdrömmer  
om persienner  
när spindlarna bryter sig loss ur påsen  
formar solen en superkropp  
väver ett combat mode  
och skjuter upp hyresgästföreningens kontor på månen  
jag går till sängs  
och drömmer om ljuset  
på andra sidan tunneln  
när gravitationen stryker med i skottlinjen  
och månförmörkelsen ramlar från himlen  
men hyrorna ändå stiger



lusten av att få sin första mens har vi alla känt. Att vara den första i klassen som har blivit "kvinna". Att vara den första i klassen som hade en binda i väskan. Det spelade absolut ingen roll att killarna äcklade sig och skämtade om blodet. Alla småtjejer ville ändå vara den som blödde först. Jag ville vara den som blödde först. Självklart blev jag inte det, själv hamnade jag någonstans i mellanmjölken där spänningen hade dalat.



lidlig smärta. Den extremt romantiserade steget till att bli så kallad "kvinna" var i själva verket rena rama tortyren. Lusten förvandlades till blodigt hat samma dag som jag för första gången blödde igenom. Okej visst jag drog en nitlott med min extrema smärta men, vafan. Jag önskar att jag njöt 100 gånger mer av tiden där min egna kropp inte jobbade emot mig.

"Det är något fint och naturligt." Ja, lätt för dig att säga som har minitamponger, blöder tre dagar och aldrig haft mensvärk. Lätt för dig att säga som kan gå vidare med din dag som att inget har hänt.

Lätt för dig att säga, ja, men riktigt jävla svårt för mig att säga. ■

---

**Lo är trött på allt som kommer med att vara tjej men skulle aldrig i hela livet vilja vara någon annan.**

## **En dikt**

Det här är en dikt  
om papperslappen du håller i dina händer  
om hur den smulas sönder  
och svävar i väg i vinden  
men sen klibbar fast på din hud igen  
om att papper är frätande  
och du hatar träd!  
om att den lappen är din stora kärlek  
och om att det alltid är smulor i sängen  
En dikt om att köpa knäckebröd, 2 för 25  
om att stekt ägg är godare  
och du bara låtsas!  
om att ljuga är bra  
för att du inte orkar med all ärlighet  
och blödighet som blir med den  
En dikt om papper som inte tål vatten  
om hårstrån i handfatet  
om att pappret är så mjukt!  
det är alltid det  
och om att du är så hård!  
du är alltid det  
om att det droppar från dina händer  
när du håller om pappret som håller om dig  
om att du bara vill ha lite tröst  
fast du mest borde ge  
Det här är en dikt om att ingen orkar handla  
och om att knäckebrödet är slut

***Klara Dahlén, 21 år, Göteborg***

---

